

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

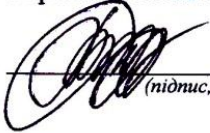
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(спеціалізація) *(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))*

освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:
економіка та управління підприємством (зі знанням англійської мови)
(назва освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

 Сорока Л. М.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою

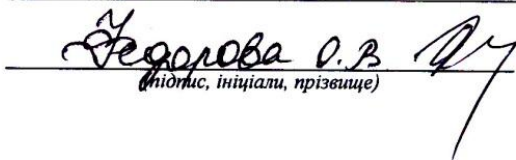
УТД
протокол № 1 від
29 серпня

Завідувач кафедри

 Сорока Л. М.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету

 Федорова О. В.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми: Сосновський А.В., професор кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю ІДГУ, к.ек.н.

Рецензенти програми:

Меркулов М.М., професор кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю ІДГУ, д.е.н.

Сорока Л.М., доцент, завідувач кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю ІДГУ, к.е.н.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	24	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2 / 1	Лабораторні заняття:	
Семестр: 3 / 2	Семінарські заняття:	
	24	6
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4	Консультації:	
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі.

Метою вивчення дисципліни є формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи.

Передумови для вивчення дисципліни: фінанси підприємства, менеджмент, маркетинг, економіка і організація підприємницької діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки з навчальними дисциплінами: економіка підприємства, менеджмент, основи економіки, маркетинг, товаровознавство, фінанси підприємства.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для вибірових навчальних дисциплін

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- сутність фінансів, їх функції та роль;
- вплив фінансів на економіку країни через фінансову політику і фінансовий механізм;
- основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства.
- закономірності розвитку фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення;
- процес формування, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів держави, підприємств різних форм власності.

2. Уміння:

- формувати та використовувати активи підприємства, проводити аналіз їх структури та руху;
- складати звітність про результати фінансової діяльності підприємства за встановленою формою;
- виконувати роботу з формування, ведення та зберігання бази даних внутрішньогосподарської та зовнішньої фінансової інформації;

- визначити потребу в коштах на фінансову діяльність підприємства; розмір доходів і витрат, надходжень і відрахувань коштів, взаємовідносини з бюджетом, податковими органами, банками та ін.;

- здійснювати контроль за виконанням фінансового плану і бюджету, плану реалізації продукції, плану прибутків та іншими фінансовими показниками, правильними витратами коштів за цільовим використанням.

3. Комунікація:

- Показувати вміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

- Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

- Оволодіти навичками письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

4. Автономність та відповідальність:

- Відповідальність за прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

- Управління комплексними діями або проектами.

- Відповідальність професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

- Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Суть, необхідність і функції фінансів	4	2	2				6	4	2	2				9
2.	Фінансова система України	8	4	4				8	4	2	2				12
3.	Суть фінансової політики.	4	2	2				6							12
4.	Фінансовий механізм.	4	2	2				6	4	2	2				19
5.	Бюджетна система України	4	2	2				8							10
6.	Податкова система України	4	2	2				6							12
7.	Державні цільові фонди	4	2	2				8							11
8.	Місцеві фінанси.	4	2	2				6							10
9.	Міжнародні фінанси.	8	4	4				8							8
10.	Фінанси суб'єктів господарювання.	4	2	2				6							11
Проміжний контроль								4							4
Разом:		48	24	24				72	12	6	6				108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

1. Суть, необхідність і функції фінансів.

Виникнення фінансів. Сутність фінансів. Функції фінансів. Фінансові ресурси, їх сіль, склад і структура. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Фінансові резерви як один з видів фінансових ресурсів. Форми і методи формування фінансових резервів.

Література: 1, 2.

2. Фінансова система України.

Поняття фінансової системи України. Її структуризація Фінансова система України за внутрішньою побудовою. Характеристика сфер та ланок фінансової системи. Фінансова система України за організаційною побудовою. Характеристика органів та установ, що складають фінансову систему.

Література: 3, 5, 6.

3. Суть фінансової політики.

Сутність фінансової політики. Види фінансової політики. Їх характеристика. Фінансова політика України на сучасному етапі.

Література: 9, 12.

4. Фінансовий механізм.

Фінансовий механізм як складова частина господарського механізму. Структура фінансового механізму. Поняття про управління фінансами, його принципи та функціональні елементи. Організація управління фінансами. Суть, завдання, принципи, етапи та методи фінансового планування. Система фінансових планів. Організація фінансового контролю в Україні, його класифікація за видами, часом проведення, формами і методами. органи фінансового контролю, їх функції, права та обов'язки.

Література: 1, 4, 8, 10.

5. Бюджетна система України.

Бюджет держави як економічна категорія. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджетна класифікація. Роль і місце бюджету в фінансово-кредитному механізмі. Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи, їх співвідношення. бюджетне законодавство. Склад бюджетної системи України. Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна та угідь, надання послуг. Класифікація видатків бюджету. Склад і структура видатків бюджету України. Бюджетне регулювання. Стан бюджету. Бюджетний дефіцит: класифікація, причини виникнення, показники, джерела покриття, наслідки. Бюджетний процес, його етапи.

Література: 12, 14, 15.

6. Податкова система України.

Суть і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Основні елементи податку. Податкова система: поняття, наукові основи побудови. Методи і принципи оподаткування. Податкова система України, основні етапи її становлення. Податок на додану вартість: сутність та значення. Методика включення податку до ціни товарів, послуг, робіт. Визначення бази оподаткування. Ставки, суб'єкти податку. Порядок та строк сплати до бюджету. Акцизний податок як форма непрямого оподаткування. Платники акцизного збору, визначення його суми. Пільги акцизному оподаткуванню, порядок і строки сплати акцизного податку до бюджету. Податок на прибуток підприємств, його роль і місце в податковій системі. Платники, об'єкт оподаткування, ставка податку. Податок з доходів фізичних осіб.

База оподаткування. Побудова шкали ставок оподаткування. Пільги. Спрощена система оподаткування. Єдиний податок. Мито як джерело доходів бюджету. платники і ставки мита. порядок перерахування мита до бюджету.

Література: 5, 7, 9.

7. Державні цільові фонди.

Сутність та необхідність державних цільових фондів. Єдиний соціальний внесок. Пенсійний фонд України. Функції та порядок формування доходів і видатків Фонд соціального страхування на випадок безробіття, його призначення, джерела формування і напрями використання. Фонд соціального страхування.

Література: 2, 4, 11, 15.

8. Місцеві фінанси.

Сутність місцевих фінансів. Децентралізація та реформування місцевих фінансів Місцеві бюджети, їх доходи і видатки. Міжбюджетні трансферти в Україні. Місцеві податки і збори, їх роль в формуванні доходів місцевих бюджетів. Плата за землю як загальнодержавний податок, що формує кошти місцевого бюджету. Література: 6, 9, 12.

9. Міжнародні фінанси.

Сутність та функції міжнародних фінансів. Роль фінансів у розвитку міждержавних зв'язків. Особливості фінансів зовнішньоекономічної діяльності. Платіжний баланс України: сутність та значення. Структура платіжного балансу. Міжнародні фінансово-кредитні інститути. Порядок їх формування та використання. Сучасний взаємозв'язок України з міжнародними фінансовими інститутами, зовнішнє фінансування та інвестування економіки України. Міжнародні організації (ООН, Європейський союз). Перспективи входження України до ЄС. Основи валютних розрахунків.

Література: 7, 9, 10, 11.

10. Фінанси суб'єктів господарювання.

Поняття суб'єкта господарювання, ознаки його ідентифікації. Класифікація суб'єктів господарювання. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) реального сектора економіки. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва – фінансових установ. Фінансова діяльність підприємців-фізичних осіб.

Література: 1, 4, 8.

5.2. Тематика семінарських занять.

1. Суть, необхідність і функції фінансів.

1. Виникнення фінансів. Сутність фінансів.
2. Функції фінансів. Фінансові ресурси, їх сутність, склад і структура.
3. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси.
4. Фінансові резерви як один з видів фінансових ресурсів.
5. Форми і методи формування фінансових резервів.

Література: 1, 2.

2. Фінансова система України.

1. Поняття фінансової системи України. Її структуризація.
2. Фінансова система України за внутрішньою побудовою.
3. Характеристика сфер та ланок фінансової системи.
4. Фінансова система України за організаційною побудовою.
5. Характеристика органів та установ, що складають фінансову систему.

Література: 3, 5, 6.

3. Суть фінансової політики.

1. Сутність фінансової політики.
 2. Види фінансової політики. Їх характеристика.
 3. Фінансова політика України на сучасному етапі.
- Література: 9, 12.

4. Фінансовий механізм.

1. Фінансовий механізм як складова частина господарського механізму.
 2. Структура фінансового механізму.
 3. Поняття про управління фінансами, його принципи та функціональні елементи.
 4. Система фінансових планів.
 5. Організація фінансового контролю в Україні, його класифікація за видами, часом проведення, формами і методами. органи фінансового контролю, їх функції, права та обов'язки.
- Література: 1, 4, 8, 10.

5. Бюджетна система України.

1. Бюджет держави як економічна категорія.
 2. Роль і місце бюджету в фінансово-кредитному механізмі.
 3. Склад бюджетної системи України.
 4. Методи формування доходів бюджету.
 5. Класифікація видатків бюджету.
 6. Бюджетний дефіцит: класифікація, причини виникнення, показники, джерела покриття, наслідки.
- Література: 12, 14, 15.

6. Податкова система України.

1. Суть і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків.
 2. Податкова система: поняття, наукові основи побудови.
 3. Методи і принципи оподаткування.
 4. Податкова система України, основні етапи її становлення.
 5. Ставки, суб'єкти податку.
 6. Пільги. Спрощена система оподаткування.
 7. Мито як джерело доходів бюджету.
- Література: 5, 7, 9.

7. Державні цільові фонди.

1. Сутність та необхідність державних цільових фондів.
 2. Єдиний соціальний внесок.
 3. Пенсійний фонд України.
 4. Функції та порядок формування доходів і видатків.
 5. Фонд соціального страхування на випадок безробіття, його призначення, джерела формування і напрями використання.
 6. Фонд соціального страхування.
- Література: 2, 4, 11, 15.

8. Місцеві фінанси.

1. Сутність місцевих фінансів.
2. Децентралізація та реформування місцевих фінансів.
3. Місцеві бюджети, їх доходи і видатки.
4. Плата за землю як загальнодержавний податок, що формує кошти місцевого бюджету.

Література: 6, 9, 12.

9. Міжнародні фінанси.

1. Сутність та функції міжнародних фінансів.
 2. Роль фінансів у розвитку міждержавних зв'язків.
 3. Особливості фінансів зовнішньоекономічної діяльності.
 4. Платіжний баланс України: сутність та значення. Структура платіжного балансу.
 5. Міжнародні фінансово-кредитні інститути. Порядок їх формування та використання.
- Література: 7, 9, 10, 11.

10. Фінанси суб'єктів господарювання.

1. Поняття суб'єкта господарювання, ознаки його ідентифікації.
 2. Класифікація суб'єктів господарювання.
 3. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва (підприємств) реального сектора економіки.
 4. Основи організації фінансів суб'єктів підприємництва – фінансових установ.
 5. Фінансова діяльність підприємців-фізичних осіб.
- Література: 1, 4, 8.

5.3. Організація самостійної роботи студентів

Розподіл годин на виконання СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	7	
2.	Підготовка до семінарських занять	24	
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	16	
5.	Виконання тестових завдань	8	
6.	Підготовка рефератів	8	
7.	Робота з інтернет-ресурсами	5	
		Заочна форма навчання	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	2	
2.	Підготовка до семінарських занять	6	
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	71	
5.	Виконання тестових завдань	10	
6.	Підготовка рефератів	10	
7.	Робота з інтернет-ресурсами	5	

Денна форма навчання:

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Суть, необхідність і функції фінансів	6	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
2.	Фінансова система України	8	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
3.	Суть фінансової політики.	6	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
4.	Фінансовий механізм.	6	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань

5.	Бюджетна система України	8	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
6.	Податкова система України	6	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
7.	Державні цільові фонди	8	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
8.	Місцеві фінанси.	6	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
9.	Міжнародні фінанси.	8	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
10.	Фінанси суб'єктів господарювання.	6	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
	Проміжний модульний контроль	4	Підготовка
	Разом	72	

Заочна форма навчання:

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Суть, необхідність і функції фінансів	9	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
2.	Фінансова система України	12	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
3.	Суть фінансової політики.	12	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
4.	Фінансовий механізм.	19	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
5.	Бюджетна система України	10	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
6.	Податкова система України	12	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
7.	Державні цільові фонди	11	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
8.	Місцеві фінанси.	10	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
9.	Міжнародні фінанси.	8	Конспект, усні відповіді на питання, виконання тестових завдань
10.	Фінанси суб'єктів господарювання.	11	Конспект, усні відповіді на питання, підготовка реферату
	Проміжний модульний контроль	4	Підготовка
	Разом	108	

Теми рефератів

1. Фінансові методи державного регулювання економіки
2. Розвиток фінансової думки в роботах російських і українських вчених
3. Невизначеність і ризик у фінансах
4. Об'єктивне і суб'єктивне в фінансах, їх співвідношення
5. Сучасна світова фінансова думка
6. Фінансові методи державного регулювання економіки
7. Порівняльний аналіз системи оподаткування Древнього Риму та Греції.
8. Організація фінансових відносин в східних рабовласницьких країнах.
9. Магдебурзьке право та його вплив на розвиток фінансів міст.

10. Фінансові аспекти первісного накопичення капіталу.
11. Фінанси постіндустріального суспільства.
12. Генезис фінансової політики держави.
13. Сучасна фінансова політика України.
14. Стратегічні і тактичні завдання фінансової політики України
5. Людський фактор у фінансовій політиці
16. Проблеми макроекономічної фінансової стабілізації.
17. Фінансова безпека держави
18. Податки на споживання в Україні: переваги і недоліки.
19. Податкові пільги : недоліки та переваги застосування.
20. Формування податкової системи України.
21. Сучасний стан податкової системи України. Тенденції розвитку
22. Проблеми прийняття Податкового кодексу України.
23. Історична ретроспектива розвитку податків
24. Основні напрямки зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування
25. Економічні та соціальні наслідки бюджетного дефіциту.
26. Проблеми подолання бюджетного дефіциту в Україні.
27. Сучасний стан бюджетного дефіциту в Україні та шляхи його подолання.
28. Сучасний стан зовнішнього боргу України.
29. Сучасний стан внутрішнього боргу України.
30. Способи коригування державного боргу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю. Усне опитування, перевірка виконання самостійної роботи , тестовий контроль, проміжний модульний контроль.

6.2. Форми проміжного контролю. Написання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота складається з трьох теоретичних питань. Кількість модульних контрольних робіт – 1.

6.3. Форми підсумкового контролю. Залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Приклади тестових завдань

1. Під державним бюджетом, з економічної точки зору, розуміють:
 - а) головний фінансовий план країни;
 - б) систему показників, що характеризують величину мобілізованих і використаних фінансових ресурсів за відповідний період;
 - в) централізований фонд фінансових ресурсів держави, який використовується для виконання покладених на неї функцій;
 - г) систему грошових відносин між державою, з одного боку, і фізичними та юридичними особами, з іншого, з приводу створення та використання фондів централізованих грошових коштів.
2. Державний бюджет України, як фінансовий план держави, затверджується:
 - а) Постановою Кабінету Міністрів України;
 - б) Указом Президента України;
 - в) Верховною Радою України;
 - г) Рішенням Міністерства фінансів України.
3. Сукупність показників усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи:
 - а) зведений бюджет України;
 - б) бюджетна система України;
 - в) Державний бюджет України;
 - г) місцеві бюджети України.
4. Видатки бюджету відповідно до економічної класифікації поділяються на:

- а) внутрішні та зовнішні;
 - б) поточні та капітальні;
 - в) захищені та незахищені;
 - г) власні та делеговані.
5. Строк дії бюджету називається:
- а) бюджетним роком;
 - б) бюджетним процесом;
 - в) бюджетним періодом;
 - г) бюджетним устроєм.
6. Бюджетний процес – це:
- а) регламентована законом діяльність органів влади та управління зі складання, розгляду, затвердження та виконання бюджету;
 - б) підготовка юридичного документа, що асигнує фонди коштів за групами статей;
 - в) стратегічна дія, яка охоплює багаторічний і оперативний фінансовий план з розподілу ресурсів відповідно до визначених цілей;
 - г) функції, повноваження та відповідальність органів влади й управління зі складання, розгляду, затвердження та виконання бюджету.
7. Які показники характеризують стан бюджету як фінансового плану:
- а) рівновага доходів і видатків бюджету, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит;
 - б) бюджетний дефіцит, баланс бюджету, профіцит, надлишок;
 - в) бюджетна рівновага, дефіцит, надлишок;
 - г) баланс бюджету, бюджетний дефіцит, бюджетний надлишок.
8. Бюджетний дефіцит характеризується як:
- а) перевищення видатків над доходами;
 - б) перевищення доходів над видатками;
 - в) сума субвенцій, наданих місцевим бюджетам;
 - г) обсяг поточних видатків бюджету.
9. Бюджетний профіцит характеризується як:
- а) перевищення видатків над доходами;
 - б) перевищення доходів над видатками;
 - в) рівновага бюджетних доходів і видатків;
 - г) немає правильної відповіді.
10. Джерелами покриття бюджетного дефіциту є:
- а) державний кредит, податки, прибуток, інвестиції;
 - б) державні запозичення, грошова емісія;
 - в) міжнародний кредит, валютний фонд держави, монетарні метали;
 - г) євровалюта, промислове золото, діаманти, національний дохід.
11. Податки — це обов'язкові платежі:
- а) юридичних осіб до місцевих бюджетів залежно від розміру доходів;
 - б) фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна;
 - в) юридичних і фізичних осіб до бюджетної системи залежно від вартості майна, розміру доходу або обсягу споживання.
12. За допомогою податків перерозподіляються:
- а) резервні фонди;
 - б) ВВП і НД;
 - в) вартість основного капіталу;
 - г) вартість робочої сили.
13. До загальнодержавних податків та інших обов'язкових платежів належать:
- а) акцизний збір;
 - б) ринковий збір;
 - в) рентні платежі;
 - г) податок на прибуток підприємств;

- д) комунальний податок;
 - є) збір за паркування автотранспорту.
14. До місцевих податків та інших обов'язкових платежів належать:
- а) податок на рекламу;
 - б) плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності;
 - в) збір за забруднення навколишнього середовища;
 - г) збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
 - д) податок на промисел.
15. До податків, які стягують з юридичних осіб, належать:
- а) податок на прибуток;
 - б) податок на додану вартість;
 - в) податок на промисел;
 - г) прибутковий податок;
 - д) акцизний збір.
16. До податків, що стягують з юридичних і фізичних осіб, належать:
- а) земельний податок;
 - б) податок на промисел;
 - в) податок із власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів;
 - г) комунальний податок.
17. У чому полягають обов'язки платників податків та інших обов'язкових платежів:
- а) сплачувати належні суми податків у встановлений законодавством термін;
 - б) надавати в Державну податкову інспекцію (ДПІ) документи, що підтверджують право на пільги з оподаткування;
 - в) дозволяти посадовим особам Державної податкової інспекції обстежувати приміщення, які використовуються для одержання доходів та пов'язані зі змістом об'єкта оподаткування;
 - г) оскаржувати у встановленому порядку рішення ДПІ та дії окремих посадових осіб.
18. У чому полягає сутність податку на додану вартість (ПДВ):
- а) прямий податок, що сплачується в бюджет за ставкою 19 % вартості товару;
 - б) непрямий податок, який включається в ціну товару і сплачується в бюджет продавцем товару;
 - в) прямий податок, сплачений у бюджет покупцями товару;
 - г) непрямий податок, що включається в ціну товару, сплачується в бюджет покупцями товару.
19. Акцизний збір стягується з:
- а) оборотів від реалізації виготовлених в Україні підакцизних товарів шляхом їх продажу;
 - б) митної вартості імпортованих товарів, придбаних за іноземну валюту;
 - в) оборотів від реалізації товарів на митній території України;
 - г) оборотів від реалізації товарів як на митній території України, так і за її межами.
20. Хто є дійсним платником ПДВ та акцизного збору:
- а) виробник товару;
 - б) торговельне підприємство;
 - в) споживачі товарів та послуг;
 - г) всі відповіді правильні
21. Страховий ризик — це:
- а) конкретне явище або сукупність явищ, при настанні яких проводяться виплати із наперед створеного страхового фонду в грошовій формі, що пов'язані з ймовірністю настання несприятливих подій;
 - б) одинична подія, яка має суб'єктивний характер і підлягає регулюванню з боку людей;

- в) несприятливі обставини у господарській діяльності суб'єктів господарювання, призводять до перерв у виробництві;
- г) аномальні явища в природі.
22. Суб'єктами страхування є:
- 1) страхувальник, страховик, застрахований, вигодонабувач;
 - 2) страхувальник, страховик, застрахований, страхові агенти, страхові брокери;
 - 3) життя, майно, грошові кошти, матеріальні цінності, відповідальність різних видів, договірні обов'язки;
 - 4) страхові випадки.
23. Об'єктами страхування є:
- 1) життя, здоров'я, працездатність страхувальника або застрахованої особи; володіння, користування та розпорядження майном; відшкодування страхувальником заподіяної ним шкоди застрахованій особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі;
 - 2) особисте страхування; майнове страхування; страхування відповідальності;
 - 3) страхувальник, страховик, застрахований;
 - 4) ризик втрати, знищення або пошкодження майна; ризик збитків у підприємницькій діяльності.
24. Які функції виконує страхування:
- а) формування і використання фінансових ресурсів;
 - б) відтворювальну та стимулюючу;
 - в) ризикову, превентивну, заощадження коштів і контрольну;
 - г) фіскальну й економічну.
25. Виділіть характерні ознаки страхування:
- а) обов'язковий характер настання страхових випадків;
 - б) замкнута розкладка збитку, перерозподіл його в просторі та часі, відшкодування збитків, випадковий характер виникнення;
 - в) розподільчий характер відносин і формування фондів грошових коштів;
 - г) платіжність, поверненість і цільовий характер використання грошових коштів.

Модульна контрольна робота

В-1

1. Фінансові ресурси, їх склад та структура.
2. Фінансова політика України на сучасному етапі.
3. Функції та порядок формування доходів і видатків.

В-2

1. Форми і методи формування фінансових резервів.
2. Бюджет держави як економічна категорія.
3. Класифікація видатків бюджету.

В-3

1. Фінансова система України.
2. Методи і принципи оподаткування.
3. Сутність місцевих фінансів.

В-4

1. Характеристика сфер та ланок фінансової системи.
2. Ставки та суб'єкти податку.
3. Платіжний баланс України.

В-5

1. Сутність фінансової політики.
2. Мито як джерело доходів бюджету.
3. Класифікація суб'єктів господарювання.

Контрольні питання:

1. Об'єктивні передумови виникнення фінансів.
2. Необхідність фінансів у суспільстві.
3. Зміст і сутність фінансів, їх специфічні ознаки.
4. Фінанси як об'єктивна економічна категорія.
5. Функції фінансів.
6. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями.
7. Поняття про фінанси. Об'єкти і суб'єкти фінансів. Структура фінансів.
8. Стан економіки України – основа фінансової стабілізації.
9. Роль фінансів у регулюванні економіки.
10. Соціальні реформи і фінанси.
11. Необхідність та роль фінансів у суспільстві.
12. Виникнення та становлення фінансової науки.
13. Розвиток теорії фінансів у XIX - першій половині XX ст. Сучасна західна фінансова думка.
14. Виникнення та розвиток фінансів як науки в Росії. Радянська фінансова наука.
15. Фінансова думка в Україні.
16. Поняття про фінансову систему, теоретичні основи її побудови.
17. Фінансова система України, її структура та характеристика.
18. Поняття, зміст, мета і завдання фінансової політики. Взаємозв'язок фінансової політики з економічною політикою.
19. Види та елементи фінансової політики, їх характеристика.
20. Фінансові ресурси: сутність, види та класифікація.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» – для семестрових екзаменів, курсових робіт (проектів) і виробничих практик; «зараховано», «не зараховано» – для заліків і навчальних практик). Шкала переведення балів подана в таблиці 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням рекомендується застосовувати наступні рівні навчальних досягнень студентів (табл. 2):

Таблиця 2.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдань
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допущено суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Досягнення студентів на семінарських заняттях, а також виконані ними індивідуальної та самостійної роботи оцінюються за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання наводяться у таблиці 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Після завершення вивчення дисципліни викладач виводить середньозважений бал, що переводиться у 100-бальну шкалу (див. таблицю 4.) з відповідним ваговим коефіцієнтом.

Таблиця 4.

Таблиця переведення середньозваженого балу за 100-бальною шкалою

<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

Підрахунки середньозваженого балу здійснюються з точністю до другого знака після коми. За таблицю 4 визначають кількість балів за 100-бальною шкалою, яку множать на ваговий коефіцієнт – 0,7 і отримують кількість балів за поточний контроль. Кількість балів за поточний контроль округлюють до цілих.

Кількість балів, отриманих студентом за поточний контроль, виставляється викладачем у відповідній графі академічного журналу до проведення проміжного контролю.

8.3. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30» – для дисциплін, викладання яких завершується заліком.

Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою (табл. 4.) та множиться на коефіцієнт 0,3.

8.4. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня опанування студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ними певних видів робіт, зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінка за семестр з дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється після закінчення її вивчення (до початку екзаменаційної сесії) за результатами поточного (ваговий коефіцієнт – 0,7) та проміжного (ваговий коефіцієнт – 0,3) контролю. При цьому обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти під час заліку не передбачено.

Залік отримує здобувач вищої освіти, який виконав всі види роботи, визначені в робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Василик О.Д. Державні фінанси України: навч. посібник. К.: Вища шк., 2007.
2. Демківський А.В. Гроші і кредит: навч. посіб. К.: Дакор, 2005. 528 с.
3. Деркач Н.І. Бюджет і бюджетний процес в Україні. Дніпропетровськ, 2005.

4. Семко Т.В. Гроші та кредит у схемах та таблицях. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 158 с.
 5. Трошин А.Н. Фінанси і кредит. Москва: ИНФРА, 2009. 408 с.
 6. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 567 с.
- 10.2. Допоміжні джерела*
7. Венгер В.В. Фінанси: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 432 с.
 8. Власова Н.О., Фінанси підприємств: Навч. посіб. К.: Центр учбової освіти, 2007. 271 с.
 9. Гроші та кредит: Підручник. К.: КНЕУ, 2001.
 10. Єпіфанов А.О. Бюджет і фінансова політика України: Навч. посібник. К.: Наук. думка, 1997.
 11. Загородній А.Г. Фінансовий словник. Львів: Видавництво Державного університету "Львівська політехніка", 2006. 384 с.
 12. Івасів Б.С. Гроші і кредит: підручник. 3-тє вид., змін. і доп. Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. 528 с.
 13. Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства. К.: Либідь, 2005. 160 с.
 14. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2005. 240 с.

10.3. Інтернет-ресурси

15. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 50-51.
16. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2756. IV. Голос України від 04. 12 2010р. №229-230.
17. Про акціонерні товариства. Закон України від 17.09.2008р № 514- VI із змінами і доповненнями.
18. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 8 липня 2010 р. N 2464-VI.
19. Про внесення змін до Закону України "Про підприємництво". Закон України від 23.12.97 р. №762/97 – ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 17.
20. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.97р. №280/97 – ВР Розділ III. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24.
21. Про страхування. Закон України від 07.03.96 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 18.
22. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 20.03.91 р. №872-XII(зі змінами і доповненнями).Закони України. К.,1996. Т.1.
23. Про лізинг. Закон України від 16.12.97 р. №723/97 – ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 16.
24. Про цінні папери і фондову біржу. Закон України від 18.06.91 р. №1201- XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 38.
25. Про Рахункову палату Верховної ради України. Закон України від 11.07.96 р. №315/96 – ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 43.